

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 94/2019-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. novembra 2019 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou ŠČURY, s. r. o., Za kasárňou 1, Bratislava, konajúcou prostredníctvom advokáta a konateľa JUDr. Jána Ščuryho, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sžo 1/2018 z 11. septembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, sťažnostná argumentácia a návrh rozhodnutia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. decembra 2018 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED]

z 11. apríla 2017, proti ktorému podal žalovaný ústavnú sťažnosť. O nej ústavný súd rozhodol nálezom sp. zn. III. ÚS 702/2017 z 13. februára 2018 tak, že rozsudok najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom najvyšší súd napadnutým uznesením rozsudok krajského súdu zrušil a vec postúpil Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol: *«Najvyšší súd SR svojím vyššie uvedeným uznesením zrušil rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2S/254/2014-26 zo dňa 18. novembra 2015 a to z dôvodu, že predchádzajúci rozsudok v predmetnej veci Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžo/24/2016 zo dňa 11 apríla 2017 bol zrušený ústavným nálezom Ústavného súdu pod sp. zn. ÚS 702/2017-49 zo dňa 13.02.2018 (ďalej len „ústavný nález“)...*

Najvyšší súd SR neoboznámil sťažovateľa s predmetným nálezom ústavného súdu ani mu ho žiadnym spôsobom nedoručil, hoci na tento nález vo svojom neskoršom rozhodovaní prihliadal a argumentáciu v ňom uvedenú prebral ako argumentáciu rozhodujúcu na rozhodnutie vo veci samej a rozhodol úplne iným spôsobom ako vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí, teda v neprospech sťažovateľa.

Sťažovateľ je toho názoru, že nedoručením nálezu Ústavného súdu bolo porušené jeho právo na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie a odňala sa mu možnosť konať pred súdom. Doručenie tohoto nálezu nie je explicitne upravené v ustanoveniach civilného sporového a správneho súdneho poriadku, ale jeho doručenie vyplýva z ústavnoprávnych princípov a zásad správneho konania.

Princíp rovnosti strán konania sa v súčasnej dobe považuje za štandardnú a implicitnú súčasť práva na spravodlivý proces - tento princíp predstavuje judikatúrnu požiadavku, aby každá strana mala dostatočnú možnosť predstaviť a obhajovať svoj prípad za takých podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatnej nevýhody vo vzťahu k protistrane. Podľa názoru sťažovateľa je príslušný súd povinný zabezpečiť rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv...

... takýmto konaním sa mu konkrétne znemožnilo dozvedieť sa o všetkých skutočnostiach zaznamenaných v spise, ktorých účelom je ovplyvniť rozhodovanie súdu a vyjadriť sa k nim obzvlášť keď sa jedná o stanovisko súdu vyššej inštancie...

Koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť predložiť nielen všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa pred ním.

... Najvyšší súd SR svojim nesprávnym postupom oddialil prístup žalobcu k súdu na rozhodnutie o tom, či bola rozhodnutím žalovaného spôsobená ujma na jeho subjektívnych právach, nakoľko ak by bol vedel o existencii ústavného nálezu, mohol by použiť ďalšiu argumentáciu za účelom priaznivého rozhodnutia voči jeho osobe. Keďže sťažovateľovi nebol doručený ústavný nález, nemal sa možnosť ani vyjadriť k podaniu žalovaného z pohľadu právnych názorov vyjadrených v predmetnom ústavnom náleze.»

5. Napokon sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vydal nález v znení: „*Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 11. septembra 2018, sp. zn. 4Sžo/1/2018 porušené boli.*

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej zo dňa 11. septembra 2018, sp. zn. 4Sžo/1/2018 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 1.000,- EUR, ktoré je povinný Najvyšší súd Slovenskej republiky vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto nálezu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania k rukám jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

8. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy podané navrhovateľom bez zastúpenia a bez ustanoveného právneho zástupcu (v zmysle § 34, § 35 a § 37 zákona o ústavnom súde), návrhy, ktoré nemajú náležitosti ustanovené zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané zjavne neoprávnenou osobou, ako aj návrhy podané oneskorene a zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

11. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že najvyšší súd ho neoboznámil s nálezom ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 702/2017 ani mu ho nedoručil, čím mu znemožnil sa k nemu vyjadriť, a tak mal poškodiť jeho práva, ktorých porušenie namieta.

12. Ústavný súd opakovane vyslovil názor, že jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je [popri práve domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (právo na prístup k súdu)] aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorá okrem iných procesných záruk kladie dôraz aj na zachovanie kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“ (podobne napr. III. ÚS 402/08). Podstatou princípu kontradiktórnosti a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“ je, aby všetkým účastníkom konania bola poskytnutá reálna možnosť využiť ich procesné práva, predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany. Osobitne to platí v sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný a kde sa kontradiktórnosť uplatňuje v celom rozsahu (napr. IV. ÚS 42/09, IV. ÚS 147/04). Naplnenie spomínaného princípu teda spočíva v poskytnutí možnosti vyjadriť sa k procesnej aktivite protistrany a je povinnosťou súdu zabezpečiť sporovej strane možnosť reagovať na skutkové tvrdenia a právne argumenty protistrany. Podobný záver je vyjadrený aj v rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Trančíková proti Slovenskej republike z 13. januára 2015, na ktoré sa sťažovateľ odvoláva v ústavnej sťažnosti.

13. Ústavný súd zastáva názor, že práva sťažovateľa nemohli byť dotknuté postupom najvyššieho súdu spočívajúcim v nedoručení nálezu ústavného súdu, ktorým bol zrušený rozsudok najvyššieho súdu, sťažovateľovi. Nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 702/2017

bol doručený najvyššiemu súdu ako účastníkovi konania v konaní o ústavnej sťažnosti, a preto ho nie je možné považovať za procesné podanie sporovej strany, vo vzťahu ku ktorému má súd povinnosť ponúknuť protistrane možnosť vyjadriť sa. Ústavnému súdu nie je jasné, čo mienil sťažovateľ dosiahnuť svojím vyjadrením sa k spomenutému nálezu ústavného súdu za situácie, keď najvyšší súd bol viazaný právnym názorom ústavného súdu a vo vzťahu k nemu by boli akékoľvek názory sťažovateľa ako účastníka v konaní pred všeobecným súdom bez relevancie.

14. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením a právami, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie svojich práv napadnutým uznesením, podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

15. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v petite ústavnej sťažnosti (zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci na ďalšie konanie, finančné zadost'učinenie pre sťažovateľa, ako aj priznanie náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2019

Miroslav Duriš
predseda senátu